

Φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΦΙΛΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΡΧΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο «Φιλική προς τα Παιδιά Δικαιοσύνη»¹ και ιδιαίτερα οι εταίροι του έργου «Φιλική προς τα Παιδιά Δικαιοσύνη σε Δράση (ΦΠΔσΔ) παρουσιάζουν με υπερηφάνεια την «εργαλειοθήκη για την ενσωμάτωση των αρχών της ΦΠΔ κατά την εργασία με παιδιά που εμπλέκονται σε διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες», ένα πρακτικό εργαλείο σχεδιασμένο για την υποστήριξη των επαγγελματιών που έρχονται σε επαφή με παιδιά τα οποία εμπλέκονται σε διαδικασίες του δικαστικού συστήματος. Το έργο ΦΠΔσΔ χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΓΙΑΤΙ ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΕ Η ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ;

Κατ' αρχάς, το εργαλείο αυτό αποτελεί προϊόν του έργου ΦΠΔσΔ, ενός ερευνητικού και μαθησιακού έργου διετούς διάρκειας που υλοποιήθηκε σε 6 ευρωπαϊκές χώρες, το Βέλγιο, την Ολλανδία, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Ισπανία και την Τσεχία, στο πλαίσιο του οποίου αξιολογήθηκαν —μέσω έρευνας γραφείου, συνεντεύξεων με επαγγελματίες και διαβουλεύσεων με παιδιά και νεαρούς— οι γνώσεις γύρω από τις αρχές της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης (αρχές της ΦΠΔ)² και η αποτελεσματική εφαρμογή τους στις διοικητικές διαδικασίες στις οποίες ενδέχεται να εμπλακούν τα παιδιά όταν έρχονται σε επαφή με το δικαστικό σύστημα. Τα ευρήματα του έργου —που είναι επίσης διαθέσιμα στο σύνολό τους στην Ευρωπαϊκή Έκθεση¹ και στις εθνικές εκθέσεις— αποκάλυψαν σημαντικά κενά στην εφαρμογή των αρχών της ΦΠΔ, συχνά λόγω έλλειψης κατάρτισης, γνώσεων, πόρων ή άλλων υλικοτεχνικών, συμπεριφορικών ή διοικητικών εμποδίων. Με βάση τη συλλογή σχολίων από επαγγελματίες καθώς και των απόψεων των παιδιών σχετικά με τις εμπειρίες που είχαν κατά τις διοικητικές διαδικασίες, η έρευνα επισήμανε επίσης αρκετές υποδειγματικές πρακτικές και ιδέες, καθώς και καινοτομίες στο εθνικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που υποστηρίζουν τις αρχές της ΦΠΔ.

Δεδομένων των ανωτέρω, η παρούσα εργαλειοθήκη έχει σκοπό να ανταποκριθεί στις προκλήσεις που εντοπίστηκαν προσφέροντας στους επαγγελματίες έναν συγκεκριμένο πόρο και λειτουργώντας ως αποθετήριο βέλτιστων πρακτικών και ιδεών, που περιλαμβάνει συνδέσμους προς πρόσθετους πόρους, καθώς και καθοδηγητικές ερωτήσεις, με γενικότερο στόχο να προωθήσουν τις προσαρμογές και τον προβληματισμό μεταξύ των επαγγελματιών, εστιάζοντας σε μικρές εφαρμόσιμες αλλαγές στις συμπεριφορές ή στους πόρους που διατίθενται για την καλύτερη ενσωμάτωση των αρχών της ΦΠΔ στις καθημερινές τους εργασίες.

ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ Η ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ;

- ↳ Σε παρόχους υπηρεσιών και οι επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά τα οποία εμπλέκονται σε δικαστικές ή διοικητικές διαδικασίες, **είτε μόνα τους είτε με μέλη της οικογένειάς τους**
- ↳ Σε επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά απευθείας τόσο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας όσο και πριν ή μετά τη διαδικασία, οι οποίοι μπορεί να περιλαμβάνουν: κοινωνικούς λειτουργούς, δικηγόρους, δικαστές, υπαλλήλους των γραφείων μετανάστευσης, υπαλλήλους των υπηρεσιών προστασίας παιδιών, διερμηνείς, πολιτιστικούς διαμεσολαβητές, επιτρόπους ή θεθλοντές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το πρόγραμμα ΦΠΔσΔ εστίασε κυρίως στις διαδικασίες που αφορούν το άσυλο, ιδίως στις αιτήσεις διεθνούς προστασίας, και γι' αυτόν τον λόγο, το περιεχόμενο της εργαλειοθήκης αυτής βασίζεται ως επί το πλείστον στις εμπειρίες και τα σχόλια των επαγγελματιών που συμμετέχουν σε διαδικασίες σχετικές με τη μετανάστευση καθώς και των ασυνόδευτων παιδιών. Ωστόσο, ο στόχος της εργαλειοθήκης είναι να συνεχιστεί η δημιουργία βασικών πόρων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν στους επαγγελματίες κατά τη διαχείριση των αρχών της ΦΠΔ σε διάφορα πλαίσια και με διαφορετικές ομάδες-στόχους (διοικητικές διαδικασίες που σχετίζονται διαζύγια, παιδιά που έρχονται σε σύγκρουση με τον νόμο κ.λπ.).

² Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, 17 Νοεμβρίου 2010, Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.coe.int/en/web/children/child-friendly-justice>

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία έχει ως εξής:

1. Προσδιορισμός των βασικών παραγόντων που αποτελούν τα καθοριστικά στρατηγικά στοιχεία τα οποία δίνουν στους επαγγελματίες τη δυνατότητα να συμμορφώνονται με τις αρχές της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης (ΦΠΔ) και να τις ενσωματώσουν πιο εύκολα στην εργασία τους. Τα στοιχεία αυτά θεωρούνται παράγοντες επιτυχίας. Ορισμένοι βασικοί παράγοντες ίσως ξεπερνούν τις δυνατότητες των επαγγελματιών (π.χ. ενσωμάτωση των αρχών της ΦΠΔ στην εθνική νομοθεσία), ενώ κάποιοι άλλοι βρίσκονται όντως εντός των δυνατοτήτων τους (σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό). Η παρούσα εργαλειοθήκη εστιάζει κυρίως σε βασικούς παράγοντες που βρίσκονται εντός των δυνατοτήτων των επαγγελματιών, με σκοπό την προώθηση «εφαρμοσμών» αλλαγών και προγραμμάτων δράσης.
Η εργαλειοθήκη βασίζεται στην παραδοχή ότι όσο περισσότεροι βασικοί παράγοντες εφαρμόζονται, τόσο περισσότερο ανταποκρίνονται οι επαγγελματίες στις αρχές της ΦΠΔ.
2. Για κάθε βασικό παράγοντα, το εργαλείο προτείνει καθοδηγητικές ερωτήσεις που θα κάνουν τον επαγγελματία να αναλογιστεί την προσαρμοστικότητα της μεθόδου που χρησιμοποιεί κατά την εργασία του με τα παιδιά και να τον βοηθήσει να εντοπίσει πιθανά εμπόδια που δυσχεραίνουν την εφαρμογή της ΦΠΔ, αλλά και να βρει λύσεις.
3. Για κάθε βασικό παράγοντα, το εργαλείο περιλαμβάνει παραδείγματα που παρουσιάζουν τους διάφορους τρόπους με τους οποίους προσπαθούν οι επαγγελματίες να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα που επισημαίνει ο βασικός παράγοντας. Τα παραδείγματα αυτά συνιστούν υποδειγματικές πρακτικές, οι οποίες συχνά λαμβάνουν χώρα σε συγκεκριμένο εθνικό πλαίσιο.

Συνοψίζοντας, το εργαλείο προωθεί μικρές αλλαγές συμπεριφοράς και προσαρμογές που βρίσκονται εντός των δυνατοτήτων του επαγγελματία, ενώ παράλληλα επισημαίνει τα σχετικά νομοθετικά ή θεσμικά στοιχεία που υφίστανται σε ορισμένα εθνικά πλαίσια.

ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Πρόκειται για «ευνοϊκούς παράγοντες» που αυξάνουν τις πιθανότητες συμμόρφωσης των επαγγελματιών με τις αρχές της ΦΠΔ κατά την επαφή τους με τα παιδιά.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Χρησιμεύουν ως «στοιχεία» που θα βάλουν σε σκέψεις τους επαγγελματίες ή θα τους δώσουν ιδέες κατά την επαφή τους με τα παιδιά. Αυτές οι βασικές ερωτήσεις θα πρέπει να τους βοηθούν να εντοπίσουν υφιστάμενα προβλήματα σε σχέση με την υλοποίηση του παράγοντα επιτυχίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Περιλαμβάνουν παραδείγματα στο πλαίσιο της μετανάστευσης ή άλλων διοικητικών διαδικασιών. Διακρίνουμε τις «πρακτικές» αυτές σε 3 κατηγορίες:

Υποδειγματικές ιδέες που προτείνουν οι επαγγελματίες

Νομικές ή θεσμικές καινοτομίες / βέλτιστες πρακτικές που θα μπορούσαν να αναπαραχθούν

Πόροι για πρακτικά εργαλεία

ΙΣΧΥΟΥΝ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ
ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣ
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΠΔ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Οι κατευθυντήριες αρχές της ΦΠΔ ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία και/ή είναι νομικά δεσμευτικές.

- ↳ Αναφέρονται/υιοθετούνται ρητά οι αρχές της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης από τις εθνικές αρχές; Από τη διοίκηση ή τον επαγγελματικό φορέα μου;
- ↳ Μπορεί να γίνει επίκληση των αρχών αυτών στο εσωτερικό της διοίκησής μου / ενώπιον του διευθυντή μου;
- ↳ Προωθούνται σε εθνικό επίπεδο γενικότερα και/ή αναγνωρίζονται σε ειδικές διαδικασίες (π.χ. για τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλουν τα παιδιά);

Ιταλία: Ο Νόμος αριθ. 47 της 7ης Απριλίου 2017 περιγράφει συγκεκριμένες διατάξεις περί προστατευτικών μέτρων για ασυνόδευτους αλλοδαπούς ανηλίκους και αναγνωρίζει ότι «οι ασυνόδευτοι αλλοδαποί ανήλικοι απολαύουν τα δικαιώματα που αφορούν την προστασία των παιδιών και τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης με τους ανηλίκους που έχουν την ιταλική ή ευρωπαϊκή ιθαγένεια. Το κείμενο του εν λόγω νόμου προωθεί επίσης έμμεσα τη χρήση φιλικών προς τα παιδιά προτύπων. Για παράδειγμα, συστήνει να [πραγματοποιείται] η επικοινωνία με ασυνόδευτους ανηλίκους με τη βοήθεια πολιτιστικού διαμεσολαβητή σε γλώσσα που μπορεί να κατανοήσει ο ανήλικος και ανάλογα με τον βαθμό της ωριμότητάς του και των γραμματικών του γνώσεων.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Οι επαγγελματίες έχουν ολοκληρώσει την κατάρτιση όσον αφορά την ΦΠΔ και/ή γνωρίζουν πού να βρουν πληροφορίες και πόρους για την ΦΠΔ (διαθέτουν στην οργάνωσή τους έναν συντονιστή πόρων, εμπειρογνώμονα ή κεντρικό υπεύθυνο).

- ↳ Προσφέρει το ίδρυμά μου πόρους / κατάρτιση / εργαλεία με σκοπό την ανάπτυξη των δεξιοτήτων μου για τη διαχείριση της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης;
- ↳ Πού μπορώ να μάθω για τα δικαιώματα των παιδιών, τη φιλική προς τα παιδιά επικοινωνία και την ψυχολογία των παιδιών;
- ↳ Πώς μπορώ να προωθήσω την κατάρτιση όσον αφορά τις αρχές της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης στη διοίκηση ή στην οργάνωση στην οποία ανήκω;

Βέλγιο: Οι επαγγελματίες του Γενικού Επιτρόπου για τους Πρόσφυγες και τους Ανηθαγενείς (CGRS) επωφελοούνται από τη συστηματική κοινή εκπαίδευση που προσφέρει ο CGRS και στη συνέχεια παρακολουθούνται από τους ανωτέρους στην ιεραρχία. Οι επαγγελματίες αυτοί εφαρμόζουν την ενότητα «Διεξαγωγή συνεντεύξεων με παιδιά» της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο, καθώς και τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές του CGRS σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

Διαδικτυακά σεμινάρια σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού σε διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες που σχετίζονται με τη μετανάστευση. Αυτό το διαδικτυακό σεμινάριο βασίζεται στα αποτελέσματα της επιτόπιας έρευνας και της έρευνας γραφείου που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Φιλική προς τα Παιδιά Δικαιοσύνη σε Δράση» το οποίο υλοποιήθηκε σε έξι χώρες (Ισπανία, Ολλανδία, Ιταλία, Ελλάδα, Γαλλία και Βέλγιο), με ιδιαίτερη έμφαση στις καταστάσεις που επικρατούν στην Ελλάδα, την Ιταλία και το Βέλγιο. Το έργο ΦΠΔσΔ στοχεύει στην αξιολόγηση των κενών και των ελλείψεων του δικαστικού συστήματος που αφορούν τα παιδιά-μετανάστες. Συλλέγει επίσης τις απόψεις των συνοδευόμενων και ασυνόδευτων παιδιών που ζητούν άσυλο στις χώρες αυτές.

<https://childhub.org/en/child-protection-Webinars/strengthening-rights-child-administrative-and-judicial-procedures-related>

Διαδικτυακή σειρά μαθημάτων «HELP» για τη φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη και τα δικαιώματα των παιδιών την οποία εκπόνησε το Συμβούλιο της Ευρώπης:

<https://rm.coe.int/help-course-brief-child-friendly-justice/16808b4f27>

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: *Ευνοϊκή στήριξη από τους ανωτέρους μου ή την οργάνωσή μου προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφορετική μεταχείριση των παιδιών σε σύγκριση με τους ενήλικους και η προσαρμογή της διαδικασίας στις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών.*

↳ *Ποιες είναι οι εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές ή οι κοινοί κανόνες δεοντολογίας στο πλαίσιο της οργάνωσης ή του επαγγέλματός μου για την υλοποίηση των αρχών της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης;*

↳ *Υπάρχουν διαθέσιμοι ειδικοί πόροι στο τμήμα ή τη διοίκησή μου για την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών; Αναφέρονται άλληλες συνεργατικές υπηρεσίες ή διοικήσεις στους πόρους αυτούς;*

↳ *Πώς μπορώ να πείσω τους συναδέλφους ή τους ανωτέρους μου για τη σημασία της διαφορετικής μεταχείρισης των παιδιών σε σχέση με τους ενήλικους;*

↳ *Πώς μπορώ να τους πείσω για τη σημασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων των παιδιών σε ένα περί-πλοκο και πολιτικοποιημένο πλαίσιο μετανάστευσης;*

Γαλλία: Ελλείψει υποστήριξης από τις υπηρεσίες του τμήματος, τα σωματεία αναλαμβάνουν να προσφέρουν τα ίδια στους κοινωνικούς λειτουργούς κατάρτιση όσον αφορά τα δικαιώματα των νέων. Αυτό επιτρέπει στους κοινωνικούς λειτουργούς να προσφέρουν νομική συνδρομή στους νέους και βοήθεια για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

Βέλγιο: Παρομοίως, η κατάρτιση όσον αφορά τα δικαιώματα των νέων προσφέρεται στους επαγγελματίες από τους εξής φορείς:

- DCI Βελγίου
- Υπηρεσίες Νομοθεσίας για τους Νέους
- Jeunesse & Droit

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Προκαταλήψεις / κοινωνικές συμβάσεις όσον αφορά την προστιθέμενη αξία και τη σημασία των απόψεων των παιδιών: έχει κατανοηθεί επαρκώς η αρχή του δικαιώματος συμμετοχής των παιδιών και γίνεται σεβαστό το δικαίωμά τους να εκφράζουν την άποψή τους για ζητήματα που τα αφορούν.

- ↳ Αν ένα παιδί ανησυχεί για τη διαδικασία, του δίνεται αυτόματα η ευκαιρία να εκφράσει την άποψή του; Παροτρύνεται να μιλήσει;
- ↳ -Είναι επαρκής η συμμετοχή του παιδιού; Εξετάζεται η επιλογή της άμεσης ή έμμεσης συμμετοχής ανάλογα με τον βαθμό ωριμότητας, την κατάσταση ή την πείρα του παιδιού;
- ↳ Πώς κατανέμεται ο χρόνος ομιλίας / ακρόασης μεταξύ παιδιών και ενηλίκων σε μια οικογένεια;

Βέλγιο: Ένας από τους δικαστές του Συμβουλίου Νομοθεσίας και Δικαστικών Υποθέσεων Αλλοδαπών (Conseil du Contentieux des Etrangers) εφαρμόζει μια πρακτική βάσει της οποίας λαμβάνει υπόψη του το παιδί κατά την ακρόαση: Κατά την έναρξη της ακρόασης, ανάλογα με το βαθμό συμμετοχής του παιδιού στην υπό εξέταση υπόθεση, ο δικαστής τοποθετεί το παιδί σε κατάλληλη θέση ώστε να συμμετέχει στη διαδικασία. Για παράδειγμα, όταν ένα παιδί τοποθετούνταν στη δεύτερη σειρά πίσω από τους ενηλίκους, ο δικαστής ζητούσε από τα άτομα να μετακινηθούν ώστε να τοποθετηθεί το παιδί στην πρώτη σειρά.

Ορισμένοι επαγγελματίες τόνισαν πόσο σημαντικό είναι να διατίθεται επαρκής και ποιοτικός χρόνος (20 έως 30 λεπτά πριν από την έναρξη της συνέντευξης) προκειμένου να νιώσουν τα παιδιά πιο άνετα και/ή να γίνουν οι απαραίτητες διευθετήσεις για την κάλυψη τυχόν ειδικών αναγκών κατά περίπτωση.

Ιταλία: Το άρθρο 15 του νόμου 47/2017 αναγνωρίζει ρητά το δικαίωμα ακρόασης των ασυνόδευτων αλλοδαπών ανηλίκων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, «διασφαλίζεται η παροχή συναισθηματικής και ψυχολογικής συνδρομής στους ασυνόδευτους αλλοδαπούς ανηλίκους, σε όλα τα στάδια και τους βαθμούς της διαδικασίας, μέσω της παρουσίας κατάλληλων ατόμων που υποδεικνύει ο ανήλικος, καθώς και ομάδων, ιδρυμάτων, σωματείων ή μη κυβερνητικών οργανώσεων που διαθέτουν αποδεδειγμένη πείρα στη συνδρομή αλλοδαπών ανηλίκων και έχουν καταχωριστεί, με τη συγκατάθεση του ανηλίκου, εφόσον οι φορείς αυτοί μπορούν να γίνουν δεκτοί βάσει της διαδικασίας της οικείας δικαστικής ή διοικητικής αρχής».

Ισπανία: Η Αυτόνομη Κοινότητα της Αραγονίας έχει εκπονήσει ένα πρωτόκολλο κατευθυντήριων γραμμών για τη διασφάλιση της ακρόασης και της συμμετοχής παιδιών και εφήβων από τις κοινωνικές υπηρεσίες. Κατά τη διάρκεια της αρχικής συνέντευξής τους, τα παιδιά και οι έφηβοι ενημερώνονται για τη διαδικασία της περαιτέρω εκτίμησης και αξιολόγησης.

Η πιο κατάλληλη στιγμή προκειμένου να ενημερωθούν τα παιδιά για τα δικαιώματά τους και τη δυνατότητα που έχουν να συμμετάσχουν είτε υποβάλλοντας τις απόψεις τους γραπτώς είτε μέσω του εκπροσώπου τους είτε μέσω κατάλληλου επαγγελματία είναι κατά την έναρξη της παρέμβασης. Το πρωτόκολλο είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

https://www.aragon.es/documents/2012/7/674325/GUIA_ESCUCHA_PARTICIPACION.pdf/438e4109-52f3-cf84-6be7-0d2798267ce4

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Οι επαγγελματίες που έρχονται σε άμεση επαφή με παιδιά θα πρέπει να λαμβάνουν κατάρτιση ώστε να μπορούν να επικοινωνούν με παιδιά κάθε ηλικίας και κάθε σταδίου ανάπτυξης, καθώς και με παιδιά που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση. Ίσως χρειαστεί να καταβάλουν ιδιαίτερες προσπάθειες προκειμένου να χρησιμοποιήσουν κατανοητή γλώσσα αντί της νομικής ορολογίας και να εκδηλώσουν ευαισθησία και να ασκήσουν κατάλληλη κρίση ανάλογα με τον πολιτισμό του παιδιού, ώστε να διασφαλίσουν ότι το καθετί θα είναι κατανοητό και κατάλληλο για την ηλικία, την ωριμότητα και την ευάλωτότητα του παιδιού.

- ↳ Πού μπορώ να βρω πληροφορίες και εργαλεία προκειμένου να διασφαλίσω την επαρκή συμμετοχή ατόμων διάφορων ηλικιών, ιδίως δε των μικρών παιδιών;
- ↳ Πού μπορώ να βρω πληροφορίες ή εργαλεία προκειμένου να προσαρμόσω την επικοινωνία σε παιδιά με πιθανές δυσκολίες επικοινωνίας (αναπηρίες, ειδικές ανάγκες κ.λπ.);
- ↳ Γνωρίζω τα πραγματικά δεδομένα όσον αφορά τη χώρα καταγωγής, τη θρησκεία ή το περιβάλλον του παιδιού;
- ↳ Γνωρίζω τη σχέση που έχει το παιδί με διαφορετικούς σεξουαλικούς προσανατολισμούς;
- ↳ Έχω διασφαλίσει ότι το παιδί είναι σε θέση να εκφραστεί στη μητρική του γλώσσα;
- ↳ Εάν χρησιμοποιείται διερμνέας, πώς μπορώ να διασφαλίσω ότι η διερμνεία θα πραγματοποιηθεί σε γλώσσα φιλική προς τα παιδιά;

Ολλανδία: Ορισμένοι από τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Πολιτογράφησης που διεξάγουν συνεντεύξεις δίνουν στον διερμνέα την ευκαιρία να εξοικειωθεί με το παιδί. Μολονότι αυτή δεν είναι μόνιμη πρακτική, δεδομένου ότι ο διερμνέας επιτρέπεται επίσημα να μεταφράσει μόνο τις ακριβείς λέξεις που χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες, είναι ένας τρόπος για να χαλαρώσουν τα παιδιά, ιδίως επειδή το παιδί και ο διερμνέας έχουν συνήθως την ίδια κοιλότητα.

Εργαλείο: «Communication d'Enfémewon adaptées aux enfants en situation de migration»

<https://rm.coe.int/communication-d-Enfémewon-adaptées-aux-enfants-en-situation-de-migr/168094791e>

Ισπανία: Ως βέλτιστη νομοθετική πρακτική, το άρθρο 15 του νόμου 47/2017 ορίζει: «Ο ασυνόδευτος αλλοδαπός ανήλικος έχει το δικαίωμα να συμμετάσχει, μέσω νόμιμου εκπροσώπου, σε όλες τις δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες που τον αφορούν και να ακουστεί η άποψή του επί της ουσίας της υπόθεσης. Γι' αυτόν τον σκοπό, διασφαλίζεται η παρουσία πολιτιστικού διαμεσοληβητή».

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Όλοι οι επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά και για παιδιά θα πρέπει να λαμβάνουν την απαιτούμενη διεπιστημονική κατάρτιση σχετικά με τα δικαιώματα και τις ανάγκες των παιδιών σε κάθε ηλικία, έτσι ώστε να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι για την αξιολόγηση των ψυχολογικών, κοινωνικών, συναισθηματικών και γνωστικών αναγκών του παιδιού. Η κατάρτιση θα πρέπει να συνάδει με τις αυξανόμενες γνώσεις για την ψυχολογία, τη συμπεριφορά και τις ανάγκες των παιδιών.

- ↳ Πώς μπορώ να καταλάβω πότε δεν νιώθει άνετα το παιδί;
- ↳ Έχω τα εργαλεία ή την κατάρτιση που απαιτούνται για να βοηθήσω το παιδί να νιώσει αυτοπεποίθηση;
- ↳ Έχω δημιουργήσει μια σχέση εμπιστοσύνης μαζί του;
- ↳ Πώς μπορώ να αξιολογήσω τον βαθμό ωριμότητας και κατανόησης του παιδιού;
- ↳ Γνωρίζω επαρκώς τις ιδιαιτερότητες του παιδιού, π.χ. το κοινωνικό του πλαίσιο και τη συναισθηματική του κατάσταση;
- ↳ Έχω ζητήσει βοήθεια από επαγγελματίες διάφορων κλάδων προκειμένου να προετοιμαστώ για την επαφή μου με το παιδί;

Ολλανδία: Ορισμένοι από τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Πολιτογράφησης που διεξάγουν συνεντεύξεις προσπαθούν να παρηγορήσουν ή να καθησυχάσουν το παιδί καθώς περπατούν από την αίθουσα αναμονής στην αίθουσα της συνέντευξης. Για παράδειγμα, του κάνουν απλές καθημερινές ερωτήσεις σχετικά με τον αθλητισμό.

Τσεχία: Οι περισσότεροι από τους επαγγελματίες συνομιλούν ανεπίσημα το παιδί στην αρχή κάθε συζήτησης προκειμένου να καθορίσουν τον βαθμό ωριμότητάς του.

Ελλάδα: Οι επαγγελματίες τόνισαν πόσο σημαντικό είναι να αφιερώνουν αρκετό χρόνο σε χειριστές υποθέσεων για να προετοιμάσουν τη συνέντευξη, ενδεχομένως ζητώντας βοήθεια από επαγγελματίες διάφορων κλάδων, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του παιδιού. *Ακόμη και σε έκτακτες περιπτώσεις, αφιερώστε χρόνο για να καθησυχάσετε το παιδί εξηγώντας του το καθήκον εμπιστευτικότητας και τις υποχρεώσεις περί γνωστοποίησης που σας δεσμεύουν. Αυτό θα βοηθήσει το παιδί να νιώσει μεγαλύτερη ασφάλεια και να σας μιλήσει.*

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Η υποδοχή και η ακρόαση των παιδιών θα πρέπει να πραγματοποιείται σε περιβάλλον που δεν τα τρομοκρατεί και είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους.

- ↳ Φροντίζω να συναντώ το παιδί σε ένα περιβάλλον που το κάνει να νιώθει άνετα;
- ↳ Προσαρμόζω συνειδητά τη στάση ή τη γλώσσα του σώματός μου όταν μιλάω σε ένα παιδί;

Βέληγο: Τήρηση θετικής πρακτικής από το Συμβούλιο Νομοθεσίας και Δικαστικών Υποθέσεων Αθλητοδωπιών, για να διασφαλίζεται ότι η διαδικασία θα είναι προσαρμοσμένη τόσο στα ασυνόδευτα παιδιά όσο και σε εκείνα που είναι μαζί με τις οικογένειές τους αλλιά έχουν υποβάλει αίτηση εξ ονόματός τους. Οι ακροάσεις αυτών των παιδιών σε συγκεκριμένες ώρες, προκειμένου να αποφεύγεται η παρουσία πολλών ενηλίκων στο δωμάτιο. Σκοπός αυτής της ομαδοποίησης είναι να δημιουργήσει μια ατμόσφαιρα γαλήνης και εμπιστοσύνης, όπου τα παιδιά είναι σε θέση να εκφραστούν χωρίς να ενοχλούνται από την είσοδο και την έξοδο καθώς και από την παρουσία άλλων αιτούντων και των δικηγόρων τους.

Βέληγο: Ο CGRS διαθέτει αίθουσες ακρόασης ειδικά σχεδιασμένες για ακροάσεις παιδιών κάτω των 16 ετών. Αυτές οι αίθουσες έχουν πολύχρωμα έπιπλα που δημιουργούν ένα πιο άνετο, πιο φιλόξενο και λιγότερο επίσημο κλίμα για την ακρόαση των παιδιών. Περιλαμβάνουν ένα μικρό σαλόνι με πολυθρόνα, καρέκλες και τραπέζι για καφέ, καθώς και μια σειρά από εκπαιδευτικά εργαλεία προσαρμοσμένα για να βοηθήσουν το παιδί να αφηγηθεί το ιστορικό του και να εκφράσει τα συναισθήματά του. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση:

<https://www.cgrs.be/en/asylum/children-asylum-procedure>

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Έχει εκπονηθεί και είναι διαθέσιμο συγκεκριμένο υλικό που είναι φιλικό προς τα παιδιά.

↳ Έχει αναπτύξει η διοίκησή μου εργαλεία ειδικά για παιδιά σε διαφορετικές γλώσσες τα οποία να μπορώ να διανείμω;

↳ Έχω ενημερώσει το παιδί, ή έχω βεβαιωθεί ότι είναι ενημερωμένο, για την πορεία της διαδικασίας, για τις συνέπειες της απόφασης και για τα δικαιώματά του κατά τη διαδικασία;

↳ Μήπως έχει ήδη ενημερωθεί το παιδί σε άλλο στάδιο της διαδικασίας;

Βέλγιο : Ο CGRS δημοσίευσε τον Οδηγό για συνοδευόμενους ανήλικους που υποβάλλουν αίτηση ασύλου στο Βέλγιο, ο οποίος απευθύνεται σε συνοδευόμενα παιδιά και έχει σκοπό να κάνει τη διαδικασία πιο κατανοητή. Μεταξύ άλλων, ενημερώνει τα παιδιά που συνοδεύονται από τους γονείς τους, ή από επίτροπο/κηδεμόνα, ότι έχουν δικαίωμα ακρόασης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου στο Βέλγιο https://www.cgrs.be/sites/default/files/brochures/asiel_asile_-_minors_-_guide-mineur-accompagne_-_fr_0.pdf

Ο CGRS δημοσίευσε επίσης τον Οδηγό για ασυνόδευτους ανήλικους που υποβάλλουν αίτηση ασύλου στο Βέλγιο.

https://www.cgrs.be/sites/default/files/brochures/asiel_asile_-_nbnv_mena_-_guide_pour_le_mineur_non_accompagne_-_fr_2_0.pdf

Αυτοί οι οδηγοί διανέμονται από την Υπηρεσία Μετανάστευσης κατά την έναρξη της διαδικασίας και είναι διαθέσιμοι στην ολλανδική, τη γαλλική, την αγγλική, την αραβική, την ιταλί, την παστού, τη ρωσική και την αλβανική γλώσσα.

Αποτελούν ένα πολύ σημαντικό εργαλείο που εξηγεί στο παιδί τη διαδικασία διεθνούς προστασίας, ακόμη και αν πρέπει να διαβαστούν μαζί με έναν ενήλικο που μπορεί να επικοινωνήσει με το παιδί με ειδικό τρόπο ή ακόμη και αν χρειαστεί ικανός διερμνέας.

Ιταλία: Πολλές δομές φιλοξενίας απασχολούν έναν ειδικό σε νομικά θέματα ο οποίος έχει την ευθύνη να ενημερώσει το παιδί και τον επίτροπο/κηδεμόνα του για τα νομικά ζητήματα που το αφορούν και τα οποία θα του φανούν χρήσιμα κατά τις διοικητικές διαδικασίες.

Ελλάδα: Δημιουργία και διανομή υλικού φιλικού προς τα παιδιά σε διάφορες γλώσσες σε κάθε παιδί που φτάνει στα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής. Προγραμματισμός ενημερωτικών συναντήσεων στα κέντρα υποδοχής αφότου φτάσει το παιδί και προτού προχωρήσει στην καταχώριση. Παρακολούθηση μέσω ενημερωτικών συναντήσεων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου / οικογενειακής επανένωσης.

Εργαλείο «Φιλικές προς τα παιδιά πληροφορίες για παιδιά-μετανάστες (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2017)

<https://www.coe.int/en/web/children/projects>

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Θα πρέπει να εφαρμόζονται όλα τα απαραίτητα μέτρα και οι όλεις οι δικλείδες ασφαλείας ώστε όχι μόνο να μεταδίδονται οι πληροφορίες, αλλά και να διασφαλίζεται η κατανόσή τους από μέρους των παιδιών. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη μετάδοση των πληροφοριών τόσο στα παιδιά όσο και στους γονείς τους και/ή στον νόμιμο εκπρόσωπό τους. Μπορεί επίσης να απαιτεί όχι μόνο να παρέχονται οι πληροφορίες, αλλά και να διασφαλίζεται ότι οι σχετικές διαδι-κασίες ή αποφάσεις επεξηγούνται σε γλώσσα κατάλληλη για την ηλικία και τον βαθμό ωριμότητας του παιδιού.

- ↳ Πώς μπορώ να βεβαιωθώ ότι όχι μόνο μεταδίδονται οι πληροφορίες, αλλά γίνονται και κατανοητές από το παιδί;
- ↳ Υπάρχουν διευθετήσεις ή κατευθυντήριες γραμμές προκειμένου να επεξηγούνται τα διάφορα στάδια της διαδικασίας και/ή η τελική απόφαση στα παιδιά;
- ↳ Δείχνει έμπρακτα το παιδί ότι κατανοεί τις πληροφορίες που του παρέχονται;
- ↳ Υπάρχει διερμηνέας κατά τη διάρκεια της συζήτησής μου με το παιδί αν η μητρική του γλώσσα διαφέρει από τη δική μου;

Στην **Ιταλία** και την **Ισπανία** διοργανώνεται πολιτιστική διαμεσολήβηση. Η πολιτιστική διαμεσολήβηση είναι μια εγκάρσια ικανότητα που αποσκοπεί στη διευκόλυνση της αμοιβαίας κατανόησης, και ως εκ τούτου των σχέσεων μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικό πολιτιστικό υπόβαθρο, η οποία περιλαμβάνει περισσότερα πράγματα από την απλή μετάφραση και διερμηνεία.

Ορισμένοι δικαστές καταβάλλουν προσπάθειες για τη δημοσίευση αποφάσεων που είναι προσαρμοσμένες στα παιδιά. Οι Helen Stalford και Kathryn Hollingsworth δημοσίευσαν ένα άρθρο⁴ στο οποίο εξηγούν πώς και γιατί η μορφή και η παρουσίαση των δικαστικών αποφάσεων αποτελεί σημαντική πτυχή της πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη. Αναφέρει πρακτικά παραδείγματα που δείχνουν πώς μπορεί να διασφαλιστεί η παροχή φιλικών προς τα παιδιά πληροφοριών, οι οποίες θα μπορούσαν να τα βοηθήσουν να κατανοήσουν τους λόγους που δικαιολογούν μια δικαστική απόφαση η οποία λαμβάνεται από το δικαστικό σύστημα.

⁴ «This is about you and your future»: Towards Judgements for Children», Helen Stalford και Kathryn Hollingsworth, Modern Law Review, 14 Μαΐου 2020, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1468-2230.12536#.XujsVNQadPU.linkedin>

ΤΟ ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟ ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Η αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος των παιδιών απαιτεί μια ολοκληρωμένη διαδικασία κατά την οποία δίνεται η δέουσα προσοχή στις απόψεις και τις γνώμες τους, γίνονται σεβαστά ανά πάσα στιγμή όλα τα δικαιώματά τους (όπως το δικαίωμα στην αξιοπρέπεια, την ελευθερία και την ίση μεταχείριση) και χρησιμοποιείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που αξιολογεί όλα τα συμφέροντα που διακυβεύονται, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής και σωματικής ευημερίας καθώς και των νομικών, κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων του παιδιού.

- ↳ Έχω προσδιορίσει σωστά και έχω λάβει υπόψη μου όλες τις συνέπειες που θα έχει η απόφαση για το παιδί εξετάζοντας δεόντως την ιδιαίτερη κατάστασή του;
- ↳ Έχω αναλύσει σωστά τους ειδικούς κινδύνους που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν τα παιδιά στη χώρα καταγωγής; Έχω επαρκείς και επικαιροποιημένες γνώσεις για το εθνικό ή τοπικό πλαίσιο και τους ειδικούς κινδύνους που ενέχει αυτό για τα παιδιά (πληροφορίες για τη χώρα προέλευσης);
- ↳ Έχω αναλύσει σωστά το υποκειμενικό στοιχείο του φόβου ή του κινδύνου για το συγκεκριμένο παιδί; Για παράδειγμα, έχω επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το παιδί θα έχει δίκτυο υποστήριξης στη χώρα καταγωγής του, πρόσβαση σε κοινωνικά δικαιώματα κ.λπ.;

Στην ΕΕ, η εθελοντική ερευνητική ομάδα «ASYLOS» προσφέρει μια ελεύθερα προσβάσιμη βάση δεδομένων που περιέχει εκθέσεις με τίτλο «Πληροφορίες για τη χώρα προέλευσης» οι οποίες περιγράφουν λεπτομερώς καταστάσεις που αφορούν πολλά θέματα και συγκεκριμένες ομάδες (ΛΟΑΤΚΙ κ.λπ.)

<https://www.asylos.eu/what-we-do>

Πρακτικός οδηγός σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού στις διαδικασίες ασύλου, διαθέσιμος σε 16 γλώσσες:

https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Practical_Guide_on_the_Best_Interests_of_the_Child_fr.pdf

Ελλάδα: Ιδέες που προτείνουν οι επαγγελματίες

Ο καθορισμός του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού πρέπει να είναι μια συνεχής διαδικασία που ξεκινάει από το εσωτερικό των κέντρων υποδοχής, καλύπτει τη διαδικασία προκαταρκτικής καταχώρισης και περιλαμβάνει κάθε παιδί. Ο διορισμένος επίτροπος, σε συνεργασία με ψυχολόγο και με τον δικηγόρο, θα πρέπει να διενεργεί αξιολόγηση βέλτιστου συμφέροντος με σκοπό να καθορίσει τη βέλτιστη δυνατή λύση για την προστασία κάθε ανηλίκου (δηλ. πιθανός διαχωρισμός του φακέλου της υπόθεσης από εκείνον των γονέων, αν χρειάζεται). Για τη διασφάλιση, τον καθορισμό και την εγγύηση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, υπάρχει επείγουσα ανάγκη σύστασης μιας Επιτροπής παρακολούθησης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, η οποία θα έχει την ευθύνη να διασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων. Η Επιτροπή παρακολούθησης θα λειτουργεί ως δικλείδα ασφαλείας και θα συνεργάζεται στενά με τον εισαγγελέα και τον εισαγγελέα ανηλίκων.

ΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟ ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

↳ Έχω λάβει δεόντως υπόψη την τρέχουσα κατάσταση του παιδιού στη χώρα υποδοχής; Δηλαδή ποιο είναι το επίπεδο ενσωμάτωσης του παιδιού στην κοινότητα υποδοχής, το κοινωνικό δίκτυο και οι κοινωνικές σχέσεις που έχει αναπτύξει, οι γλωσσικές του δεξιότητες, η φοίτηση του στο σχολείο, η κατάσταση της υγείας του, τα μελλοντικά του σχέδια στη ζωή, η συναισθηματική του κατάσταση και η πολιτιστική του ενσωμάτωση;

Ιταλία: Ο νόμος 47/2017 περιέχει ειδικές διατάξεις σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, λόγω χάρη για τον ρόλο που διαδραματίζουν οι εγκαταστάσεις υποδοχής στην κατάρτιση ενός «κοινωνικού φακέλου» που περιγράφει στοιχεία χρήσιμα για τον καθορισμό της καλύτερης δυνατής μακροπρόθεσμης λύσης για το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Οι εθελοντές επίτροποι διαδραματίζουν επίσης κεντρικό ρόλο δεδομένου ότι ενεργούν ως «εγγυητές» ή «προστάτες» του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού. (Το 2019 η EASO και ο Ιταλός διαμεσολαβητής για παιδιά και τους εφήβους προσέφεραν κατάρτιση σε πάνω από 170 εθελοντές επιτρόπους για ασυνόδευτους ανηλίκους)

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Με πλήρη σεβασμό για το δικαίωμα του παιδιού στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, θα πρέπει να προωθείται η στενή συνεργασία μεταξύ των διάφορων επαγγελματιών με σκοπό την πλήρη κατανόηση του παιδιού και την αξιολόγηση της νομικής, ψυχολογικής, κοινωνικής, συναισθηματικής, σωματικής και γνωστικής του κατάστασης.

Θα πρέπει να θεσπιστεί κοινό πλαίσιο αξιολόγησης για τους επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά ή για παιδιά (π.χ. δικηγόρους, ψυχολόγους, γιατρούς, αστυνομικούς, υπαλλήλους των υπηρεσιών μετανάστευσης, κοινωνικούς λειτουργούς και διαμεσολαβητές).

↳ Συμμετέχουν αρκετοί επαγγελματίες από διαφορετικούς κλάδους στην αξιολόγηση και τον καθορισμό του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τη συγκεκριμένη κατάσταση του εν λόγω παιδιού; Είμαι ενημερωμένος για όλες τις σχετικές πτυχές (π.χ. κοινωνιολογικές, ιατρικές, νομικές);

↳ Εφαρμόζεται σύστημα συντονισμού μεταξύ των διάφορων επαγγελματιών που εμπλέκονται στη διαδικασία;

Γαλλία : Ορισμένοι επαγγελματίες τόνισαν ότι η ενίσχυση του επαγγελματικού τους δικτύου ήταν σημαντική όχι μόνο για την επαύξηση της εμπειρογνώσας τους, αλλά και για την παρακολούθηση των υποθέσεων που αφορούσαν ανηλίκους οι οποίοι έπρεπε να μετακινηθούν σε άλλη τοποθεσία.

Ισπανία : Το Πανεπιστήμιο Comillas έχει εκπονήσει Κατευθυντήριες Γραμμές με βάση το Γενικό σχόλιο αριθ. 14 της ΔΣΔΠ σχετικά με την αξιολόγηση και τον προσδιορισμό του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού.

<https://repositorio.comillas.edu/xmlui/handle/11531/26167>

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΦΟΡΤΙΣΗΣ / ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Σύμφωνα με τον ΠΟΥ⁵ Η ψυχική υγεία και η ευημερία επηρεάζονται όχι μόνο από ατομικά χαρακτηριστικά, αλλά και από τις κοινωνικές συνθήκες και το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται οι άνθρωποι. Αυτοί οι καθοριστικοί παράγοντες αλληλεπιδρούν δυναμικά και δύνανται να απειλήσουν ή να προστατεύσουν την ψυχική κατάσταση ενός ατόμου.

- ↳ Πώς αξιολογώ προσεκτικά και μετριάζω τις συναισθηματικές επιπτώσεις και το άγχος της διαδικασίας ασύλου;
- ↳ Υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού εντός του τομέα δικαιοδοσίας στον οποίο ανήκω;
- ↳ Ποιοι πόροι είναι διαθέσιμοι για την αξιολόγηση των συναισθηματικών αναγκών των παιδιών που φροντίζω;
- ↳ Έχω λάβει υπόψη μου τις επιπτώσεις του συναισθηματικού άγχους και των συναισθηματικών τραυμάτων του παιδιού στην «απόδοσή» του κατά τη διάρκεια των επίσημων συνεντεύξεων με τις αρχές;
- ↳ Έχω αξιολογήσει το πώς / αν η συνεχιζόμενη επίδραση της βλάβης που υπέστη το παιδί στη χώρα καταγωγής και/ή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του επηρεάζει την τρέχουσα συναισθηματική του κατάσταση;

Ελλάδα: Η ΜΚΟ «ΜΕΤΑδραση — Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη» διευκολύνει την υποδοχή και την ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στην Ελλάδα. Από το 2011, η ΜΕΤΑδραση εντοπίζει τα θύματα βασανιστηρίων και τους παρέχει πιστοποίηση. Το πρόγραμμα λειτουργεί υπό την ευθύνη μιας διεπιστημονικής ομάδας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την «Πιστοποίηση Θυμάτων Βασανιστηρίων», κάντε κλικ στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://metadrasia.org/campaigns/πιστοποίηση-θυμάτων-βασανιστηρίων/>

Ισπανία: Κατά την άφιξη στο κέντρο πρώτης υποδοχής, αξιολογείται η σωματική και ψυχική κατάσταση των παιδιών και των εφήβων. Εάν έχουν ψυχολογικά προβλήματα ή προβλήματα χρήσης ουσιών, παραπέμπονται στο SAMU^[1], ένα κέντρο για ανήλικους με προβλήματα ψυχικής υγείας, ή στο Prisma^[2] ένα θεραπευτικό κέντρο ψυχικής υγείας. Σε άλλες περιπτώσεις, παραπέμπονται σε δημόσιο κέντρο ψυχικής υγείας.

Στην Ανδαλουσία, καταρτίστηκε ένας οδηγός για την αρχική ιατρική εξέταση των ασυνόδευτων παιδιών και των εφήβων μεταναστών:

https://www.juntadeandalucia.es/export/drupaljda/Gu%C3%ADa_MENA2019_DEF_0.pdf

[1] <https://www.samu.es/minors/>

[2] <http://hospitalprisma.com/>

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Οι επαγγελματίες ενδέχεται, είτε συνειδητά είτε ασυνείδητα, να δουν με κριτικό μάτι ή με δυσπιστία τις μαρτυρίες των παιδιών, αμφιβάλλοντας εν τέλει για την αξιοπιστία τους.

Οι επαγγελματίες γνωρίζουν τους παράγοντες και τις εσωτερικές τους προκαταλήψεις που επηρεάζουν τη συμπεριφορά τους και ενδεχομένως τις αποφάσεις τους κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας.

↳ Έχω επίγνωση των γνωσιακών / προϋπαρχουσών προκαταλήψεων που ίσως τείνω να εφαρμόζω στην εργασία μου λόγω του ατομικού, πολιτιστικού, κοινωνικού ή άλλου πλαισίου στο οποίο ανήκω;

↳ Πώς μπορώ να γνωρίσω καλύτερα αυτές τις γνωσιακές προκαταλήψεις και να προσπαθήσω να τις παρακάμψω κατά την εργασία μου;

Εργαλείο «Everyday bias detector : start using behavioural insights in your work»

https://apolitical.co/en/solution_article/everyday-bias-detector-start-using-behavioural-insights-in-your-work

Εργαλείο The heart of the matter: assessing children's credibility when children apply for asylum in the European Union, που αναπτύχθηκε από την UNHCR και παρέχει ένα πλαίσιο που βασίζεται στα δικαιώματα των παιδιών και έχει σκοπό να προσφέρει καθοδήγηση στους επαγγελματίες οι οποίοι διεξάγουν συνεντεύξεις με παιδιά.

<https://www.refworld.org/docid/55014f434.html>

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΕ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: Οι Κατευθυντήριες γραμμές ΦΠΔ επισημαίνουν ότι μπορεί να χρειαστεί η παροχή ειδικής προστασίας και στήριξης σε πιο ευάλωτα παιδιά, όπως παιδιά μεταναστών, παιδιά προσφύγων και αιτούντων άσυλο, ασυνόδευτα παιδιά, παιδιά με αναπηρίες, άστεγα παιδιά και παιδιά του δρόμου, παιδιά Ρομά και παιδιά που βρίσκονται σε ιδρύματα.

- ↳ Έχω προσδιορίσει αν το παιδί ανήκει σε ευάλωτη ομάδα (π.χ. κορίτσια, μετανάστες, παιδιά με σωματική / ψυχολογική αναπηρία, θύματα εμπορίας και εκμετάλλευσης κ.λπ.);
- ↳ Έχω προσδιορίσει τους ιδιαίτερους κινδύνους και λόγους για την προστασία των παιδιών στη χώρα καταγωγής (παιδική εργασία, εκμετάλλευση παιδιών, άρνηση του δικαιώματος στην εκπαίδευση και γενικά παραβιάσεις των δικαιωμάτων του παιδιού); Μήπως κάποιος από αυτούς τους λόγους επηρεάζει το παιδί;
- ↳ Έχω διασφαλίσει από διαδικαστική άποψη ότι το «ευάλωτο» παιδί θα λάβει την απαιτούμενη στήριξη προκειμένου να έχει ισότιμη πρόσβαση στη διαδικασία;

Εργαλείο της EASO για την αναγνώριση προσώπων με ειδικές ανάγκες

<https://ipsn.easo.europa.eu/>

Εργαλείο Εργαλείο «Primer for Juvenile Court Judges: A Trauma-Informed Approach to Judicial Decision-Making for Newcomer Immigrant Youth in Juvenile Justice Proceedings» : Παρουσιάζει βασικούς παράγοντες που θα πρέπει να εξετάζουν οι δικαστές ανηλίκων προκειμένου να υιοθετήσουν μια προσέγγιση η οποία λαμβάνει υπόψη τα τραυματικά βιώματα των νεοαφιχθέντων νεαρών μεταναστών όταν αυτοί βρίσκονται ενώπιόν τους στο πλαίσιο υποθέσεων που τίθενται υπό την κρίση του δικαστηρίου ανηλίκων. Το εργαλείο αυτό εξετάζει τον ορισμό του όρου «νεοαφιχθείς νεαρός μετανάστης», μελέτες συγκεκριμένων περιπτώσεων για τη διασφάλιση σαφήνειας, τον ρόλο των τραυματικών βιωμάτων στη ζωή των νεοαφιχθέντων μεταναστών, τους τρόπους με τους οποίους η έκθεση σε τραυματικά βιώματα οδηγεί τους νεαρούς στο δικαστικό σύστημα ανηλίκων, το τραυματικό στρες στο πλαίσιο του δικαστικού συστήματος ανηλίκων, τις νομικές επιπτώσεις που έχει στο καθεστώς του μετανάστη η εμπλοκή στο δικαστικό σύστημα, πολιτιστικούς παράγοντες, τον τρόπο ενίσχυσης των προστατευτικών παραγόντων, καθώς και τα πράγματα που μπορούν να κάνουν οι δικαστές. Το εργαλείο αυτό περιλαμβάνει επίσης μια σειρά χρήσιμων παραρτημάτων σχετικά με τις μοναδικές εμπειρίες ασυνόδευτων ανηλίκων, τη νομολογία του ανωτάτου δικαστηρίου, την ανάπτυξη του εγχεφάλλου στους εφήβους, καθώς και γλωσσάρια.

<https://www.nctsn.org/resources/primer-juvenile-court-judges-trauma-informed-approach-judicial-decision-making-newcomer>

Child-Friendly Justice In Action: Ένα toolkit σχετικά με την ενσωμάτωση φιλικών προς τα παιδιά αρχών σε περιπτώσεις που παιδιά συμμετέχουν σε διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες.

Αυτή η έκδοση έχει δημιουργηθεί με την οικονομική υποστήριξη του προγράμματος Erasmus + της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το περιεχόμενο αυτής της έκδοσης είναι αποκλειστική ευθύνη της Defence for Children International και δεν εκφράζει σε καμιά περίπτωση τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ούτε την επίσημη πολιτική του Συμβουλίου της Ευρώπης ή οποιουδήποτε άλλου φορέα.

©2020, Defence for Children International – Βέλγιο. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Το υλικό που περιέχεται σε αυτήν την έκδοση μπορεί ελεύθερα να ανατυπώνεται, υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται σαφώς η πηγή. Αιτήματα για άδεια αναπαραγωγής ή μετάφρασης της έκδοσης θα πρέπει να απευθύνονται στο info@defensedesenfants.be

ISBN: 978-2-931126-06-6

Φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΦΙΛΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΡΧΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ